
Wstęp

Preferencje Polityczne : postawy, identyfikacje, zachowania 3, 7-9

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WSTĘP

Przekazujemy do rąk Czytelników trzeci tom „Preferencji Politycznych”. Gromadzi on w sobie artykuły empiryczne podejmujące w swym przedmiocie problematykę postaw politycznych i zachowań, szczególnie czynników determinujących identyfikacje polityczne. Wszystkie teksty stanowią empiryczną analizę przedmiotową, dotykają swym zakresem obszarów: politologicznego, psychologicznego, socjologicznego, ideologicznego, komunikacyjnego. Wszystkie artykuły oparte są na projekcie badawczym, zrealizowanym przez autorów na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków, mających czynne prawo wyborcze (N=1099), z wykorzystaniem specjalnie skonstruowanego kwestionariusza. Całość opracowania, odnosząca się do analizy poszczególnych jego części, stanowi diagnozę zachowań politycznych polskiego społeczeństwa w 2011 roku, ale jednocześnie wnioski płynące z analiz pozwalają postawić ważne, inspirujące pytania badawcze, które mobilizują do dalszych poszukiwań.

Anna Leszczuk-Fiedziukiewicz zwraca uwagę na wydarzenia 2011 roku, które wypełniły przestrzeń publiczną. W szczególności wskazuje na przemiany na polskiej scenie partyjnej, spory wokół katastrofy smoleńskiej, zaangażowanie Kościoła w politykę, debaty i demonstracje obywateli, będące wyrazem niezadowolenia z bieżącej polityki.

Danuta Karnowska podjęła się refleksji nad wpływem kompetencji obywatelskich na poziom konsolidacji demokracji w Polsce. W prezentowanych rozważaniach weryfikuje stopień zadowolenia z polskiej demokracji po 1989 roku oraz jakość społeczeństwa obywatelskiego w Polsce w percepcji zwolenników różnych podmiotów politycznych oraz ideologicznych poglądów politycznych.

Tomasz Godlewski ukierunkował swoje analizy na nakreślenie profili identyfikacji ideologicznych społeczeństwa polskiego, a także odtworzenie stopnia korelacji zachodzącej pomiędzy identyfikacją ideologiczną w odniesieniu do istotnych społecznie problemów a samookreśleniem lewicowo-prawicowym badanych.

Problematykę wolności słowa podjął Jarosław Wichura. Autor podjął refleksję nad faktem korzystania przez media w Polsce z wolności słowa oraz zabezpieczeniem konstytucyjnego prawa wolności słowa przez polskie partie polityczne. Percepcja tych kwestii jest szczególnie ważna w odniesieniu do zwolenników różnych podmiotów politycznych, które, jak można przypuszczać, w ocenie respondentów, odmiennie traktowane są w komunikatach medialnych.

Czynniki wpływające na decyzje wyborcze obywateli w kampanii 2011 roku analizuje Robert Alberski. Wśród najważniejszych autor wskazuje czas przed głosowaniem, w którym wyborca podjął decyzję wyborczą oraz deklarowane przez respondentów powody podjęcia konkretnych decyzji wyborczych.

Kinga Jaruga oraz Żaneta Krawczyk-Antońska w prezentowanym przez siebie tekście próbowały dotrzeć do odpowiedzi na pytanie w jaki sposób przedwyborcze debaty telewizyjne były postrzegane przez wyborców określonych partii politycznych w wyborach 2011 roku. Czy stanowiły dla nich wiarygodne źródło informacji i czy były skutecznym narzędziem dotarcia do docelowego elektoratu?

Irena Pilch w swoim artykule dokonuje analizy związków przyjmowanych przez ludzi wartości z ich postawami i zachowaniami politycznymi. Bezpośrednim celem opracowania jest analiza systemów wartości podstawowych oraz metawartości, definiowanych zgodnie z koncepcją Shaloma Schwartza, określanych na podstawie deklaracji osób badanych.

Agnieszka Turska-Kawa podejmuje problem poczucia alienacji, operacjonalizowanego jako wynik w trzech wymiarach: bezsilności-mocy, alienacji-samoznaczenia politycznego, izolacji-integracji. Jej refleksja ukierunkowana jest na analizę różnic w zakresie tej zmiennej między jednostkami prezentującymi różne zachowania wyborcze w kampanii 2011 roku.

Analizy sukcesu partii Janusza Palikota dokonał Waldemar Wojtasik. Swoje rozważania autor umieścił w założeniach modelu czynników możliwego sukcesu politycznego (Political Opportunity Structure), który stanowi próbę wyjaśnienia mechanizmów powstawania ruchów społecznych oraz ich możliwej politycznej instytucjonalizacji w postaci nowych partii politycznych

Wojciech Peszyński w podjętych przez siebie poszukiwaniach starał się dotrzeć do odpowiedzi na dwa ważne pytania dotyczące kwestii personalizacji politycznych preferencji obywateli. Po pierwsze, przedmiotem było określenie stopnia, w jakim zachowanie elektoratu jest determinowane osobami partyjnych liderów. Po drugie, autor zainteresowany był wykrystalizowaniem stopnia, w jakim Polacy opowiadają się za zmianą reguł dotyczących wyboru premiera.

Maciej Marmola oraz Agata Olszanecka przedstawiają problematykę udziału kobiet w życiu politycznym. Kwestię tę ujmują przez pryzmat funkcjonujących stereotypów, społecznego odbioru mechanizmów wspierających

partycypację polityczną kobiet, jak również analizy badań empirycznych, ukie-
runkowanych na diagnozę stosunku obywateli względem wprowadzenia kwot
na listach wyborczych.

Partycypację obywatelską na poziomie lokalnym analizuje Karolina
Tybuchowska-Hartlińska. Celem prezentowanych przez autorkę rozważań jest
diagnoza poziomu uczestnictwa obywateli w możliwych instytucjach demo-
kracji bezpośredniej funkcjonujących w samorządzie terytorialnym, jak rów-
nież zakresu korzystania przez obywateli z biernego prawa wyborczego.

Decyzje wyborcze w elekcji samorządowej poddał analizie Zbigniew
Widera. Autora interesowały przyczyny oddania głosu na ugrupowanie lokalne
w wyborach do rady miasta/gminy. Różnic poszukiwał w kontekście ideolo-
gicznych poglądów politycznych oraz zachowań wyborczych z elekcji 2011.

Łukasz Tomczak w swoim artykule poruszył problem legalizacji zwią-
zków partnerskich osób tej samej płci w kampanii wyborczej 2011 roku. Poddał
analizie obecność tej kwestii w programach partii politycznych, ale również
stosunek do niej poszczególnych elektoratów.

Ocenę polskiego członkostwa w Unii Europejskiej oraz poczucie poin-
formowania w opinii obywateli o procesie wprowadzania w Polsce euro stało
się przedmiotem rozważań Julii Liszkowskiej. Silne poparcie dla tych kwestii
jest jednym z podstawowych czynników koniecznych dla realizacji założeń
wspólnej polityki pieniężnej oraz pogłębiania integracji.

Dziękując za życzliwe przyjęcie drugiego tomu naszego wydawnictwa
zapraszamy do współpracy w przygotowaniu kolejnych edycji periodyku. Jed-
nocześnie zapraszamy do dyskusji nad prezentowanymi wynikami.

redaktorzy tomu